

СТАНОВИЩЕ

ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“
ПО НАУЧНА ОБЛАСТ 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ,
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.1. ФИЛОЛОГИЯ (Съвременен руски език –
Лексикология. Лексикография), ОБЯВЕН В ДВ, БРОЙ 57 от 26.06.2020 г.

Кандидат: гл. ас. д-р Надежда Петкова Делева

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ по научна област 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.1. Филология (Съвременен руски език – Лексикология. Лексикография), е обявен в „Държавен вестник“, бр. 57 от 26.06.2020 г. Документи за участие в конкурса е подал един кандидат – гл. ас. д-р Надежда Петкова Делева.

Кандидатът за доцент Н. Делева отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Н. Делева е завършила специалността Руска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1981 г. с придобита квалификация „магистър“. Има втора специалност Българска филология.

През 2000 г. е получила научната степен „доктор“ след успешно защитена дисертация на тема «Сопоставительное описание русских и болгарских пространственных предлогов (лексикографический аспект)».

Преди да постъпи на работа в СУ, Н. Делева е била учител (1981-1987).

В Катедрата по руски език работи от 1987 г. – отначало като инспектор УД (1987-2011) и главен асистент (2011-2020), като води занятия по Руски език (Практически курс), Странознание, Терминология, Превод на специализирани текстове.

От 2012 г. досега води лекционни курсове по две дисциплини за студентите от специалност Руска филология: за бакалаври – Съвременен руски език. (Лексикология, Лексикография); за магистри – Двуетична лексикография.

Във Философски факултет на СУ е водила практически занятия със студентите от специалност Европейистика по Практически руски език като втори чужд и лекции по Терминознание и Странознание.

Като хоноруван преподавател в НБУ (2000-2009) е преподавала следните дисциплини: Техника на писмен превод, Писмено изложение, Екскурзоводство.

2. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

В конкурса за академичната длъжност „доцент” Н. Делева е представила общо 24 публикации: 2 монографии, 20 статии в специализирани издания и доклади от международни и национални конференции (6 от тях в съавторство), както и 2 речника, издадени в чужбина, в които тя е съавтор. 11 от статиите са публикувани в реферирани издания, 5 – в чужбина (Русия и Полша).

Статиите, представени за конкурса, са посветени основно на проблеми на лексикографията, което показва не само траен интерес към тази научна област, но и стремеж да обхване различни аспекти от нейното изучаване.

Предмет на част от статиите на Н. Делева са и особености на фразеологията, предлозите и някои други актуални за русистиката теми.

Монографията „Пространственные предлоги в русском и болгарском языках (лексикографический аспект)“. С., 2020. Парадигма. 182 с. ISBN 978-954-326-415-5 се базира на докторската дисертация на Н. Делева и не е предмет на оценка в настоящето становище.

Ще се спра на монографията „Русско-болгарские аналогии (лексикографический аспект)“. С., 2020. Парадигма. 226 с. ISBN 978-954-326-417-9, която е представена като основен труд в конкурса за доцент.

Цел на представената монография е представяне в речникова форма на лексикални единици (аналози) от руския и българския език, между които се наблюдава висока степен на съвпадение по форма и съдържание.

Веднага ще отбележа практическата стойност на изследването – всеки преподавател по руски език се сблъсква непрекъснато с необходимостта от специално внимание към подобни единици, най-често засегнати от интерференцията.

Теоретичната база на описанието на аналозите е достатъчно сериозна и обоснована. Списъкът на използваната литература, включващ трудове на български и руски автори, както и на автори от други страни, е впечатляващ, което показва сериозно навлизане в темата.

Авторката споделя концепцията за интегралното описание на езика, разработена в трудовете на Московската семантична школа, според които

интегралността е задължително изискване при създаването на всяко научно описание на езика, в което граматиката и речникът взаимно се допълват и заемат равноправно положение. Монографията на Н. Делева е първи опит за прилагане на тези принципи и изисквания за създаване на активен речник за целите на двуезичната (руско-българска) лексикография.

Сведенията за руско-българските аналози авторката е извличала от различни съвременни лексикографски източници, както от корпуси, което само по себе си е плодотворно, но и много трудоемко, затова заслужава висока оценка.

Много полезна част от представените речникови статии са и данните за съчетаемостта на думите, която често се различава в двата езика даже в случаите на пълно (или почти пълно) съвпадение по други параметри.

Представеният в монографията материал има широко приложение – на първо място в практическото преподаване на руски език, в теоретичните курсове по лексикология и лексикография, в това число и съпоставителни, в теорията и практиката на превода. Материалите в монографията могат да станат не само основа на бъдещи двуезични руско-български речници, но и модел за описание на лексикални аналози в други двойки езици.

Сигурна съм, че специалистите, при това не само по лексикография, у нас и в чужбина, преди всичко в Русия, ще оценят достойнствата на интересната и полезна монография на Н. Делева и отзивите за нея ще бъдат положителни.

3. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Представените справки показват, че Н. Делева има и богат опит в други различни дейности, много важни и показателни за всеки преподавател и учен.

Важна и отговорна е работата на Н. Делева като консултант, съставител и редактор.

Важна част от работата на Н. Делева е и участието в 6 научни проекта в областта на русистиката – пет в СУ и един в Русия.

Н. Делева се изявява успешно и като преводач – тя е превела на български език четири книги с общ обем над 1000 страници.

Н. Делева членува в няколко професионални организации (Клуб на тестолозите по руски език като чужд, Българско дружество за оценяване, Българско лексикографско дружество, БНМПРК, Дружество на русистите в България).

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оценявам високо научните и приложни приноси в представените за конкурса научни трудове, както и разностранната дейност на Н. Делева като опитен преподавател по няколко дисциплини в различни специалности, като автор на речници, рецензии и хроники, преводач, редактор и съставител, активен участник в професионални организации.

Смятам, че д-р Надежда Петкова Делева напълно заслужено може да получи академичната длъжност „доцент“ в научна област 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.1. Филология (Съвременен руски език – Лексикология. Лексикография) и като член на научното жури убедено ще гласувам за това.

Дата: 15.10.2020 г.

проф. д-р Лиляна Михайлова ЦОНЕВА

гр. Велико Търново